

Eén, twee, drie vier...

Concept luidsprekers

Het werk van een audiojournalist is de ene keer leuker dan de andere keer. Ik zelf heb weinig reden tot klagen want ik kan min of meer zelf bepalen wat voor luidsprekers of componenten ik bespreek. Soms vallen producten echter tegen en dan is het toch minder lekker schrijven. Soms is gelukkig ook het tegenovergestelde het geval. Dan presteert iets veel beter dan je verwacht had. Ik kan me bijvoorbeeld nog goed het moment herinneren dat de eerste SuperAudio CD-speler op de redactie werd afgeleverd. Het ging om de Sony SCD777-ES. Ik heb niet meer rustig kunnen werken die dag. Zo benieuwd was ik naar de beloofde verbetering van SuperAudio CD ten opzichte van CD. Zou het echt zo goed zijn? Die avond heb ik bijzonder genoten. Hetzelfde overkwam me met een pre-productieset Linn Ninka's. Soms is de verrassing totaal onverwacht. Dat was het geval met een product van Nederlandse bodem: Master luidsprekers.

Hoewel ik al van diverse betrouwbare bronnen had gehoord dat de Master Three een erg goede luidspreker was, vermoede ik niet dat daarmee 'echt heel goed' bedoeld werd. Daar kwam ik pas achter toen ik ze aansloot meteen na het bezoek van fabrikant Rick Paap. Hij was de deur nog niet uit, of ik sloot de betaalbaarste Master aan, de Four. De grotere Three verhuisde naar de bovenverdieping. Ik begin nooit met luisteren naar de duurste luidspreker. Iedere stap terug valt dan tegen en maakt het moeilijk producten op hun absolute prestaties te beoordelen. De Master Four was echter een totale sensatie. Zelfs zo'n sensatie dat ik de hele avond heb doorgebracht met het draaien van verschillende CD's en DVD's. Halverwege de avond was ik zo enthousiast dat ik de Three toch naar beneden haalde. Als die Four zonder in te spelen al zo goed was, hoe zou die Three dan wel niet presteren? Dat werd een teleurstelling. De Three gaf zich niet zomaar prijs. Niet gek, ook hij had geruime tijd stil gestaan. Ondanks het instant succes van de Master Four heb ik toen maar rustig de tijd genomen de Three in te spelen. Een SACD in de lade en de speler op repeat. Toen de Master Three een beetje ingespeeld begon te raken passeerde hij de Four ruimschoots. Hieronder dan ook het verslag van een buitengewone ontdekking in luidsprekerland: de Master Four en Three.

Het merk

Master brengt een tweetal luidsprekerlijnen op de markt: Reference (SEN en SOTA: deze laatste luidspreker verschijnt niet voor 2005) en Concept (One, Two, Three en Four). De hier geteste modellen zijn uit de Concept lijn. Een center luidspreker en een subwoofer staan in de planning.

Alle luidsprekersystemen van Master kenmerken zich door eenzelfde bouw. Alle luidsprekers hebben een resonantiearme kast, zijn van het tweeweg type, moeten single wired aangesloten worden en zijn van het zogenaamde 'acoustic vented' type. Dit is Masters eigen perfectionering voor de laagweergave. Het is in feite een soort kruising tussen een basreflexpijpje en een transmissielijnsysteem. Het zorgt ervoor dat de druk achter de laagconus constant blijft. Hierdoor is de laagunit veel beter onder controle te houden. Dit resulteert in een strakker en preciezer laag. De drivers in de luidsprekers zijn van het bekende Scanspeak en worden

op specificatie gemaakt.

De Concept Three is een tamelijk uit de kluiten gewassen monitormodel. Het voor een mooi laag benodigde kastvolume is in de diepte van de kast gezocht waardoor de luidspreker toch tamelijk strak en niet lomp oogt. De Three kan op een bijpassende stand gezet worden, maar u kunt natuurlijk ook iedere andere stand gebruiken. De resultaten zullen dan mogelijk iets anders zijn door een net iets afwijkende hoogte van de tweeter ten opzichte van uw luisterpositie wat een andere klank tot gevolg kan hebben. Vergelijk stands van een ander merk dus in de winkel met de stands van Master, op die manier kunt u teleurstellingen thuis voorkomen. Ik heb alleen de Master stands gebruikt en kan u dan ook niet vertellen wat experimenten met andere merken opleveren.

De Concept Four is een smal en rank vloerstaand model. Hij is net zo strak vormgegeven als de Three en hij heeft de voor de hele Concept serie karakteristieke licht naar voren hellende vorm.

Honingraat basis

Master luidsprekers kunnen op twee verschillende manieren worden neergezet: gekoppeld aan de vloer of juist ontkoppeld hiervan. Dynamic Solutions biedt hiervoor de keus tussen spikes en een soort honingraatplaten, de Master Base geheten. De platen hebben eenzelfde soort constructie als de bekende Sicomin platforms. Tussen twee kevlar platen bevindt zich een verticale geplaatste tussenlaag van zeer dun aluminium met een honingraatstructuur. Hierdoor is de plaat niet alleen erg stijf, hij kan ook een behoorlijk groot gewicht dragen. Ik heb de platen uitgeprobeerd onder de Master Three en Four. De klank van de Master Base wijkt af van die van een spike. Bij mij op een zwevend houten vloer (met fors wat speciale geluidsisolatie eronder) klinkt de Master Base het lekkerst. Hij levert een geluid met meer autoriteit op in vergelijking met spikes. Ik kan me echter voorstellen dat op een betonnen vloer spikes het beste werken. Hier is een optimale koppeling te bewerkstelligen en dat zou voor mij altijd de voorkeur hebben. Wanneer een optimale koppeling een illusie is (zoals bijvoorbeeld met de verschillende typen houten vloeren) zou ik de Master Base altijd zelf met spikes vergelijken. De kans is groot dat de Master Base het prettigste

van Master

resultaat oplevert. Sinds enige weken levert Dynamic Solutions deze Master Base ook als kleine onderzetblokjes voor componenten. Ik heb sinds een week een setje onder de voeten van mijn eindversterker staan en hou u over de resultaten op de hoogte.

Luisteren

De Master Three kenmerkt zich door een zeer homogeen en kleuringsarm klankbeeld. Hoewel de luidspreker dynamisch is, doet hij in veel opzichten denken aan een elektrostaat. Het geluid is open, de plaatsing precies en makkelijk en wat ik eerlijk gezegd het meest bijzonder vind, zeker in deze prijsklasse: de luidspreker heeft zeer veel definitie in het laag. Niet alleen is het laag zeer strak en droog - ook al een zeldzaamheid - maar de precisie en plaatsing is enorm. Bij veel - bijna alle in deze prijsklasse - luidsprekersystemen zijn de lage tonen moeilijk echt 'pinpoint' precies te lokaliseren. Niet bij de Master. Met dezelfde precisie als in het middengebied en het hoge tonengebied worden de lage tonen voortbrengende instrumenten in het stereobeeld geplaatst.

Hoewel ik weet dat de vervormingvrije luidspreker niet bestaat, moet gezegd worden dat de Master Concept Three en Four er toch dicht bij in de buurt komen. In ieder geval dicht dan alle andere luidsprekers die ik tot nu toe in dit prijssegment beluisterd heb. Ik zou bijna zeggen dat de luidspreker 'neutraal' klinkt. Maar wat is dat in de audiowerkelijkheid. Het is moeilijk uitspraken doen over de neutraliteit van een luidspreker. Bron, voorversterker, eindversterker en kabels moeten immers stuk voor stuk neutraal zijn wil je de luidspreker überhaupt neutraal kunnen noemen. Nou gaat dat voor mijn keten wel op. Alleen de bron kleurt een klein beetje. De Philips SACD1000 kleurt licht in het laag, hoewel dit met een verder neutraal systeem niet meteen erg storend

is. De Sony SACD777ES, de Marantz SA12S1 en de Marantz DV12S1 zijn echter weer een stuk neutraler en stonden ook tot mijn beschikking.

Lo-fi

Wat de Master Three bijvoorbeeld met ongekende precisie laat horen is dat de CD's van Mark Linkous (Sparklehorse) allesbehalve 'lo-fi' zijn zoals in iedere bespreking te lezen is, maar juist zeer hi(gh)-fi(delity). Ik zou bijna zeggen 'audiofiel'. Het muziekgenre laat zich misschien met enige goede wil als 'lo-fi' bestempelen, de opnamekwaliteit is

dat allerm minst. Zeer doordacht zijn deze melancholieke prachtlidjes die af en toe voorzien zijn van lekker wat gruzige noise maar ook volgestopt zijn met minuscule breekbare geluidjes. Dat noise en noise niet altijd hetzelfde zijn is op deze CD perfect te horen. Door de noise heen hoor je perfect de andere instrumenten en de zang. Ja ze blijven zelfs zeer goed plaatsbaar (op de mengtafel tot stand gekomen, maar toch: zeer fraai). De Master Three laat het met het grootste gemak horen. Het is net als afgelopen zomer in die bloedhete tent op Werchter, ware het niet dat het laag bij mij thuis veel beter is en dat mijn andere favoriet, PJ Harvey, op de CD wel meedoet (omdat ze op dezelfde dag als Sparklehorse op Werchter optrad, had ik de stiekeme hoop dat ze tijdens het concert van Sparklehorse een gastrolletje zou vervullen, deze hoop bleek ijdel).

Ook op 'De Verdad', een verzamelaar van de al lang niet meer levende mambolgende Beny Moré, ook wel de Cubaanse Louis Armstrong genoemd, is te horen dat deze oude - een beetje platte opnames- toch nog een behoorlijk authentiek gevoel kunnen oproepen. Niet al te best opgenomen muziek klinkt ook op een goed uitgebalanceerd systeem het best. Bij 'Song of the Nile' van Dead Can Dance (Spiritchaser) is de diepte in het geluidsbeeld echt ongekend. Ook de klankdoortekening van de instrumenten is erg fraai. Zo'n maracas (veel boventonen) die van rechts naar links door het stereobeeld gaat, klinkt echt zeer natuurgetrouw. Zo klinkt dat instrument in het echt ook. Er wordt niets bijgefantaseerd. In de opname ook niet gelukkig.

En dan Spitball, een SACD die ik bij diverse SACD demonstraties heb zien liggen, maar nooit gebruikt heb zien worden. De reden: waarschijnlijk het exorbitant heftige elektronische laag in het intro van 'Underestimated'. De Master Three is er echter totaal niet van onder de indruk en verschiet totaal niet van kleur zoals de meeste luidsprekers wel zouden doen. Diep, dieper en grommend maar ook heel erg strak. Ook de tegen elkaar in bewegende elektronische klanken in het intro die ik tot nu toe alleen op deze manier in de fantastisch ingerichte Reference Masteringruimte van Galaxy Studios heb gehoord, worden nu in al hun mixpracht in mijn woonkamer gereproduceerd.

De Master Four heeft onmiskenbaar dezelfde klankmatige signatuur als de Master Three. In vergelijking mist het laag iets van de definitie van de Three. Ook van deze luidspreker is de plaatsing geweldig goed. De Four klinkt echter vooral wat minder rustig dan de Three, heeft ook een iets minder luchtige en zelfverzekerde plaatsing dan de Three. U merkt het al, nu doe ik precies wat ik zei te willen voorkomen. Ik had bij het luisteren mijn nieuwsgierigheid moeten bedwingen en eerst een paar weken met de Four moeten draaien. Dan hadden hier exact dezelfde kwalificaties bestaan als nu bij de Three en was de bespreking van de Three wat korter geweest. Ik had enkel hoeven beschrijven op welke terreinen de Master Concept Three nog beter presteert dan de Four. Maar goed, zo is het niet gegaan en dat ik mijn nieuwsgierigheid niet kon bedwingen komt niet omdat de Four niet goed presteerde.

Conclusie

De Master Three en Four hebben me bijzonder aangenaam verrast. Ik durf het nog wel wat sterker te formuleren: ik denk dat ze in hun prijsklasse tot de absolute top horen. In hun prijsklasse zijn de Master Three en Four de beste luidsprekers die ik tot nu toe thuis gehoord heb. Daarmee raak ik meteen aan een lastig punt, een punt waarmee bij iedere luidspreker rekening gehouden moet worden. De interactie met de kamerakoestiek. Ik heb nu inmiddels ook twee gevallen gehoord (van horen zegen) waarin de Master Three veel minder goed presteerde. In

beide gevallen betrof het ruimtes met een verlaagd (systeem) plafond. Thuis luisteren is dus een vereiste, maar ik kan me eerlijk gezegd niet voorstellen dat met een goede opstelling niet in de meeste huiskamers een zeer goed resultaat te behalen moet zijn. In Amerika zouden ze zeggen: de Master Three en Four bieden 'bang for the buck'. Deze twee luidsprekers hebben een zeer gunstige prijsprestatie verhouding. Als u in deze prijsklasse luidsprekers wilt kopen en u luistert niet ook naar deze twee Master Concept typen dan doet u zichzelf ernstig tekort. En dat uit Nederland, tjongejonge.

Informatie

-Master Three: €2.900 per paar

(RAL zijdeglans 5004; RAL kleur naar keuze €3.200; fineer naar keuze: €3.700).

-Stand M3: €550.

-Master Four: €2.250 per paar

(RAL zijdeglans 5004; RAL kleur naar keuze €2.500; fineer naar keuze: €2.900).

Voor meer informatie:

Dynamic Solutions, tel. 0347-322705 / www.dynamic-solutions.nl

Muziek

Miles Davis:	Kind of blue (SACD multichannel)
Los Super Seven:	Canto (DVD-Video)
Sparklehorse:	It's a wonderful life (CD)
Beny Moré:	De Verdad (CD)
Dead can dance:	Spiritchaser (CD)
Spitball:	Pop Construction (SACD)
Iván Fischer	
Budapest Festival	
Orchestra:	Budapest Live (SACD)
Arvo Pärt:	Tabula Rasa (CD)
Rammstein:	Mutter (CD)

Gebruikte apparatuur:

Sphinx PJ4 mkIII
 Sphinx PJ18
 Philips SACD1000
 Sony SCD777ES
 Marantz SA12S1
 Marantz DV12S1